

Letters to the Editor
Писма до редактора

ОБРАЗОВАНИЕ В ПАРТНЬОРСТВО С БИЗНЕСА

Росица Иванова

Национална асоциация на училищата по мода

Националната асоциация на училищата по мода (НАУМ) е учредена през 2014 г. и е вписана в Регистъра като юридическо лице с нестопанска цел. Тя е асоцииран член на Българската асоциация по текстил, облекло и кожи (БАТОК). Днес в нея членуват двадесет и осем професионални гимназии от цяла България, в които се осъществява обучение по професии и специалности от професионални направления „Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи“ и „Фризьорски и козметични услуги“. Кампанията за нови членове е постоянно отворена и към НАУМ могат да се присъединяват училища по всяко време, повярвали в нашите цели и идеи.

Една от целите на НАУМ е осъществяване на партньорски отношения между бизнеса и професионалното образование и обучение (ПОО), с което да се създадат условия за учениците от системата на ПОО да се обучават в реална работна среда. В тази връзка, на свое заседание на Общото събрание от март 2018 г. членовете на НАУМ взеха решение да има допълнителен орган на Асоциацията – Обществен съвет, който включва в състава си представители на работодатели от бранша.

Предмет на дейността на НАУМ са различните презентации и дискусии от областта на професионалното образование по лека промишленост, както и осигуряване на обмен на информации чрез срещи, конференции, брифинги, споделяне на добри практики, обучение на членовете по различни теми.

От учредяването си НАУМ организира различни дейности, свързани с основните цели на Сдружението – организиране на мероприятия в полза на развитието и промяната на облика на професионалните гимназии по лека промишленост в съвременното общество, развиване на близки връзки с други сфери, свързани с развитие на професионалното образование, тясна и ползотворна работа с представители и партньори от бизнеса.

Членове на НАУМ са директорите на училищата. Те обединяват в своята работа упоритост и воля, които са необходими за създаване на възможности за ефективна организационна структура, сигурност за персонала и административното ръководство, което подпомага учителите и създава условия за тяхната работа.

Целогодишно в училищата от НАУМ се провеждат конкурси и състезания, включени в годишния план на дейностите на училището, обществени инициативи, публични изяви, открити уроци, срещи с родители, срещи с представители на институции, с партньорите от бизнеса. Училищата по мода участват ежегодно в Панорамата на професионалното образование на регионално и национално ниво, организирани от МОН.

НАУМ провежда ежегодни сбирки в различни градове, определени на ротационен принцип. Това дава прекрасна възможност за среща с представители на бизнеса в различни региони и посещение на фирмите, от които получаваме ценна информация за условията за работа и технологията на производство. През годините сме провели дванадесет срещи и сме посетили производствени фирми, в които част от работниците са завършили професионални гимназии по мода, а настоящи ученици провеждат там производствените си практики или дуално обучение.

Интересни и ползотворни са контактите и разговорите с представители на бизнеса от този сектор. Ние вярваме, че прякото участие на бизнеса в образованието е единственият път към синхронизиране на търсенето и предлагането.

На проведената в Русе първа по рода си среща с бизнеса през месец ноември 2017 г. набелязахме проблемите, основните задачи, дейностите, които трябва да реализираме съвместно. Интересът към събитието беше изключително голям. Участие взеха над 20 представители на работодателите и синдикатите в сектора и 60 директори и учители от цяла България, както и експерти по ПОО от РУО. Срещата беше фокусирана върху готовността на бизнеса за осъществяване на дуално обучение с професионалните гимназии и обсъждането на механизми за пряко участие в бизнеса в предстоящото изработване на учебни програми за специфичната и разширената професионална подготовка като необходимо условие за синхронизиране на учебното съдържание с потребностите на пазара на труда. Данните бяха представени от Радина Банкова – председател на Българската асоциация на производителите и износителите на облекло и текстил (БАПИОТ), Валентина Кацарска – зам.-председател на Федерацията на независимите синдикални организации от леката промишленост (ФНСОЛП), и Йордан Беловодски – изпълнителен директор на Браншовата организация за текстил и облекло (БОТО). Участниците се обединиха около мнението, че работим в ограничена среда и че тенденцията за липса на работна ръка не се отнася само за България и не е само за сектор „Лека промишленост“. Дискусиите бяха фокусирани към общи действия, насочени към предлагане на професионално образование, което е по-отворено към нуждите на младите хора, за да разпознават те професиите от сектора като такива, които им носят удовлетворение и им дават възможност

да изявят най-силните си качества. Представители на висшите училища бяха доц. д-р Капка Манасиева – началник на отдел „Изкуства“ във Варненския свободен университет, и проф. д-р Ангел Смрикаров – ръководител на Центъра за иновационни образователни технологии и координатор на Българския виртуален университет към Русенски университет „Ангел Кънчев“. Те представиха образованието през погледа на предпочитанията на младото поколение, като запознаха аудиторията с концепцията за адаптиране на образователната система към дигиталното поколение. На срещата присъстваше и представител на бизнеса, който заяви пред аудиторията готовност да дари шевни машини на училищата, които се нуждаят от обновяване на материалната база.

В резултат на дискусиите беше взето решение за следните съвместни действия на работодателите с професионалните гимназии.

В краткосрочен план:

- информационна кампания по приема, насочена към родителите, в основните и средните училища, която да се организира съвместно с работодателите. Провеждане на инициативи на училищно ниво за популяризиране на професиите от сектора, отчитайки факта, че традициите на семейството и общността имат първостепенна роля в това по какъв начин младите хора ще изберат да припечелват прехраната си. Опитът, който членовете на семейството са натрупали, и тяхната подкрепа имат силно влияние в избора на вида образование;

- проект за промяна на визията на професионалните гимназии по лека промишленост – първи стъпки към промяна на облика на училището по начин, по който то да бъде разпознаваемо сред общността;

- проект за нов формат и регламент на националното състезание „Млади таланти в модата“, което се провежда в рамките на Панорамата на професионалното образование. Предложения за конкретни форми на участие на бизнеса в състезанието;

- ежегодни награди, които да се връчват от НАУМ по случай Световния ден на модата – представяне на идеен проект за награди, свързани с добри практики за сътрудничество с бизнеса.

В дългосрочен план:

- ФНСОЛП и БАПИОТ работят по учредяване на фонд за ПОО с европейски средства за създаване на работни ателиета в предприятията или училища и реклама, насочена към общността – ревюта, отворени врати и други;

- да се продуцира телевизионно предаване със състезателен характер „Академия за мода“, където да бъдат популяризирани проектите на бивши възпитаници на училищата и успешни проекти на настоящи ученици;

- съвместни проекти с бизнеса за подпомагане на успешни ученици, които имат капацитет да останат в училище като преподаватели.

Във връзка с участието на представителите на работодателите в предстоящото разработване на типови учебни планове и учебни програми в сектор „Лека промишленост“ участниците изявиха готовност да номинират свои представители за разработването на новите учебни програми в професионално направление „Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи“. По места направихме много срещи, които открийа специфичните за региона проблеми в сферата на леката промишленост и съвместно с представителите на шивашки фирми създадохме стратегии за единство между професионалната гимназия и фирмите, за да преодоляваме трудностите.

НАУМ работи за издигане престижа на професионалното образование, като си дава ясна сметка за намаляващия брой ученици поради демографски проблеми. Притеснението идва от това, че все по-малко млади хора виждат бъдещето си в производствените предприятия. Този проблем не е само в България. Липсата на работна ръка в сектор „Производство и преработка“ е налице в цяла Европа. Проучванията показват, че поколението от новото хилядолетие търси възможности за развитие и работа, в която виждат смисъл, не искат просто да преживяват с месечна заплата. Децата са ориентирани към професии, свързани със създаване на собствен бизнес. Това за нас беше ясен знак, че трябва да се направят промени. Анализирали сме мрежата на професионалните гимназии от направлението, открийахме слабите страни, начертахме ясна стратегия. Първата ни задача беше да обмислим предложения за нови професии и специалности. Модната индустрия е бизнес за милиарди, включващ дизайн, производство, дистрибуция, продажби, проучвания, услуги, и е непостимо в нашите училища да се чувства отлив, още повече че важноста на шивашката промишленост в целия свят е като индикатор за силата и здравето на всяка национална икономика. По инициатива на НАУМ беше внесено предложение в Националната агенция за професионално образование и обучение за включване в Списъка на професиите на нова професия „Модист“ със следните специалности: „Облекла по поръчка“, „Бутикови облекла“ и „Моден консултант“. Обсъдени са механизми за пряко участие на бизнеса в предстоящото изработване на учебни програми за часовете от разширената професионална подготовка като необходимо условие за синхронизиране на учебното съдържание с потребностите на пазара на труда. През учебната 2017/2018 г. само в четири професионални гимназии беше предложен прием дуално обучение. В резултат на активната ни работа с бизнеса можем да се похвалим с утвърдени 10 паралелки дуално обучение в професионално направление „Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи“ в градовете Гоце Делчев, Бяла Слатина, Дупница, Кюстендил, Ловеч, Тетевен, Троян, Монтана, Първомай, Русе и

Попово. В перспектива НАУМ се ориентира към изграждане на мрежа от асоциирани университети и колежи, в които учениците да имат възможност да продължат обучението си – това е една от дългосрочните цели, която сме си поставили в НАУМ.

VOCATIONAL EDUCATION IN PARTNERSHIP WITH THE BUSINESS

✉ **Ms. Rositsa Ivanova**

National Association of Fashion Schools

Haskovo, Bulgaria

E-mail: naum_school@abv.bg